

Stubište do Raja

Čolakovac, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Academy of Applied Arts / Sveučilište u Rijeci, Akademija primijenjenih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:279:270280>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-10**

University of Rijeka
Academy of
Applied Arts

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Academy of Applied Arts - Repository APURI](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
AKADEMIJA PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ PRIMIJENJENE UMJETNOSTI

ZAVRŠNI RAD
STAIRCASE TO HEAVEN

Mentor:

Mentor: Prof. art. Mladen Mikulin

Ivona Čolakovac

JMBAG:0287008920

Rijeka, lipanj, 2024.

SAŽETAK

Baveći se istraživanjem zmijskih krivudavih formi za skice buduće skulpture upoznajem se sa radovima umjetnika Julija Knifera te pod inspiracijom njegovih meandara dolazim do konačnog rješenja. Zmija, kao simbol za grijeh i zlo, savijena je u formu stepenica koje vode u „raj“.

Ovaj rad simbol je dvoličnosti nekih vjernika koji svoju vjeru koriste kao izgovor kako bi uvjerali druge, ali ponajviše sami sebe, da je njihova mržnja opravdana, kao i ono što čine drugima zbog iste. Simbolizam rada temeljen je na mojim osobnim iskustvima i stavovima prema Kršćanstvu, odnosno pojedincima koji se njime brane kako bi diskriminirali nad manjinama i ljudima drugačijih vjera, koje smatraju manje vrijednima.

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD.....	1
2. IDEJNO POLAZIŠTE.....	2
3. DRVO KAO MATERIJAL.....	2
4. INSPIRACIJA ZA FORMU SKULPTURE.....	2
4.1. JULIJE KNIFER.....	3,4
5. IZRADA SKULPTURE.....	4,5,6,7,8,9
6. ZAKLJUČAK.....	10
7. LITERATURA.....	11
8. POPIS ILUSTRACIJA.....	12

1. UVOD

Kršćanstvo je najrasprostranjenija religija na svijetu. Unatoč tome što ju se predstavlja kao nešto dobro, mnogi ljudi koriste tu istu vjeru kao izgovor za diskriminaciju, ili u najgorem slučaju ubojstvo, drugih ljudi. Često se vode time kako rade ispravnu stvar jer grijешnici završavaju u paklu, a oni dobri u raju, te se radi svoje religije smatraju moralno nadmoćnima nad ostalim ljudima, nevjernicima.

Prošavši kroz mnoge neugodne situacije od strane takvih ljudi, često se zapitam koja su njihova opravdanja i što to čini njih moralno nadmoćnima dok ljude iz raznih manjina, poput mene, grde po ulicama? Nije li upravo taj njihov čin zapravo grijeh, protiv njihove religije i njezinih učenja?

Kroz povijest su se vjerom branili mnogi užasni događaji, poput Križarskih ratova na primjer, a čak je i Hitler kazao kako je Kršćanstvo temelj njemačkih vrijednosti te su mnoge njemačke Crkve u tadašnje vrijeme podržavale događaje u Njemačkoj¹.

U ovo vrijeme se pak često događa da baš vjernici šire mržnju prema ljudima drugih vjera, rasa i, naravno, prema LGBT+ zajednici. Iako bi navodno njihova vjera trebala biti temeljena na ljubavi i poštovanju (tko tebe kamenom, ti njega kruhom) nije rijetko da prijetnje smrću upućene meni, ali i ostalim pripadnicima navedenih grupa, dolaze baš od kršćana.

¹ THE GERMAN CHURCHES AND THE NAZI STATE, United States Holocaust Memorial Museum, Holocaust Encyclopedia
URL: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-german-churches-and-the-nazi-state>

2. IDEJNO POLAZIŠTE

U Bibliji je zmija od samoga početka nešto zlo i grešno. U Starome zavjetu, u Knjizi Postanka, piše kako je Bog je zabranio Adamu i Evi da ubiru plodove sa stabla spoznaje dobra i zla, rekavši im kako će, onoga dana kada plod drva okuse, zacijelo i umrijeti. Zmija je svojom lukavošću uvjerila Evu kako će, budu li ona i Adam pojeli plodove sa stabla spoznaje dobra i zla, postati jednaki Bogu te je Eva to shvatila kao dobru stvar i pojela plod, a zatim je plod pojeo i Adam. Ovaj ih je grijeh prognao iz vrta edenskoga te osudio na mukotrpan život na zemlji².

Ako sagledamo povijest kršćanstva i usporedimo neke njihove radnje i odluke, pa tako i neke iz recentnih događaja, sa onime kako bi se kršćani trebali ponašati prema njihovim učenjima, postat će nam jasno kako se mnogo takozvanih kršćana zapravo ne pridržava vlastitih moralnih vrijednosti.

Stoga ovaj rad, „Staircase to Heaven“, predstavlja dvoličnost takvih ljudi. Oni idu protiv vlastitih pravila i učenja, uvjeravajući se kako rade ispravnu stvar. Hodaju grešnim putem do „raja“, a zapravo ih njihov put ne vodi nigdje.

3. DRVO KAO MATERIJAL

Još od kamenog doba drvo se koristilo kao materijal za skulpture, a primjer za to jest Shigirski idol, pronađen 1890. godine, koji je star dvanaest tisuća godina³. Odstranjnjem dijelova drva, bilo to tesanjem ili rezanjem, stvaraju se različite forme i teksture. Drvo kao materijal mnogo je mekše od kamena ili metala te je lakše za obrađivati, jedina prijednost tih drugih materijala jest da su trajniji od drva.

Na Staircase to Heaven ponajviše je korištena tehnika tesanja, no osim čekića i dlijeta koristila se i motorna pila za odstranjivanje većih komada drva.

4. INSPIRACIJA ZA FORMU SKULPTURE

Prvotna želja mi je bila izraditi drvenu skulpturu zmije iako tada još nije bilo razrađene ideje o samom značenju iste. Zmije me fasciniraju svojim kretanjem, bojama i oblicima. Znajući da se želim baviti formom zmije nađoh inspiraciju u radovima jednog od najznačajnijih hrvatskih umjetnika dvadesetoga stoljeća, Julija Knifera⁴. Ideja za skulpturu je bila da se stilizirana zmija pravokutno savija tako da stvara oblik stepenica, a generalna forma bila bi puna, zatvorena, zbog prirode samoga materijala.

² Sveta Biblija: Stari zavjet, Giovanni Falzone Fontanelli, Severino Baraldi, Marjan tisak, 2002

³ The Shigir Idol: The World's Oldest Wooden Sculpture, The Archaeologist, 2023

URL: <https://www.thearchaeologist.org/blog/the-shigir-idol-the-worlds-oldest-wooden-sculpture>

⁴ Knifer, Julije, Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024.

URL: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/knifer-julije>

4.1. JULIJE KNIFER

Julije Knifer (Osijek, 23. 04. 1924. – Pariz, 07. 12. 2004). jedan je od najvažnijih hrvatskih umjetnika dvadesetoga stoljeća. Bio je član, ali i jedan od osnivača, umjetničke skupine Gorgona koja je djelovala od 1959. do 1966. u gradu Zagrebu⁵. Također je bio dio pokreta Nove tendencije. Gotovo čitavog svog života slikao je samo jedan motiv – meandar. Njegovi meandri oblici su jednostavnog ritma te često crno-bijele boje, iako ima i obojenih. Među njegovim većim postignućima sudjelovanje je na Venecijanskom bijenalu 2001. godine, gdje je predstavljao Hrvatsku⁶.

Foto: Ana Lendvaj

Julije Knifer i njegovi radovi

⁵ Gorgona, Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024.
URL: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/69230>

⁶ Julije Knifer, J. Bubaš, Kolekcija Marinko Sudac

URL: <https://www.avantgarde-museum.com/hr/museum/kolekcija/JULIJE-KNIFER~pe4488/>

Julije Knifer, H.d Tü tri v., 1975., akril na platnu, trodjelno (svaki dio 170.2 x 124.1 cm)

5. IZRADA SKULPTURE

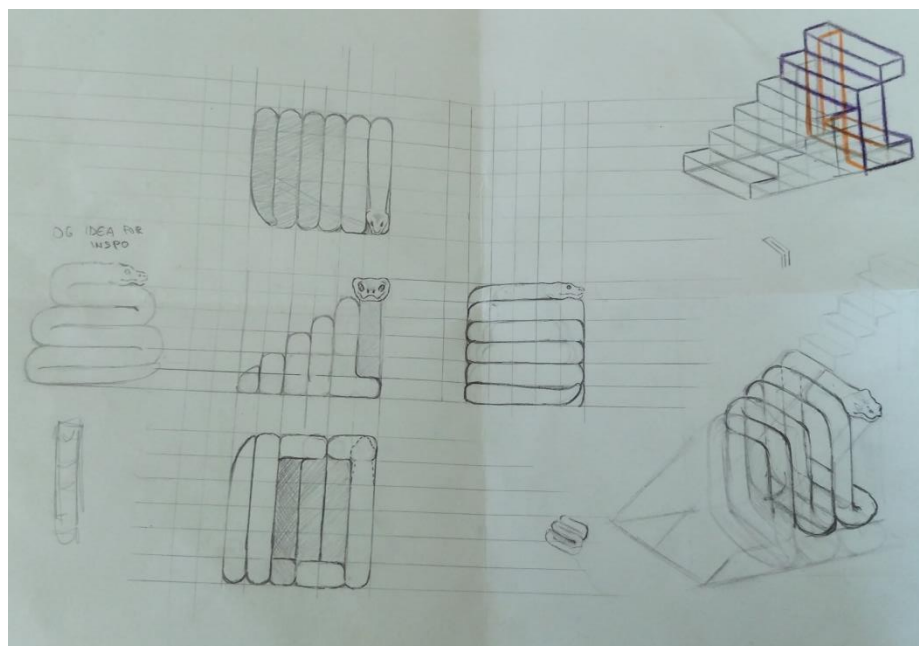
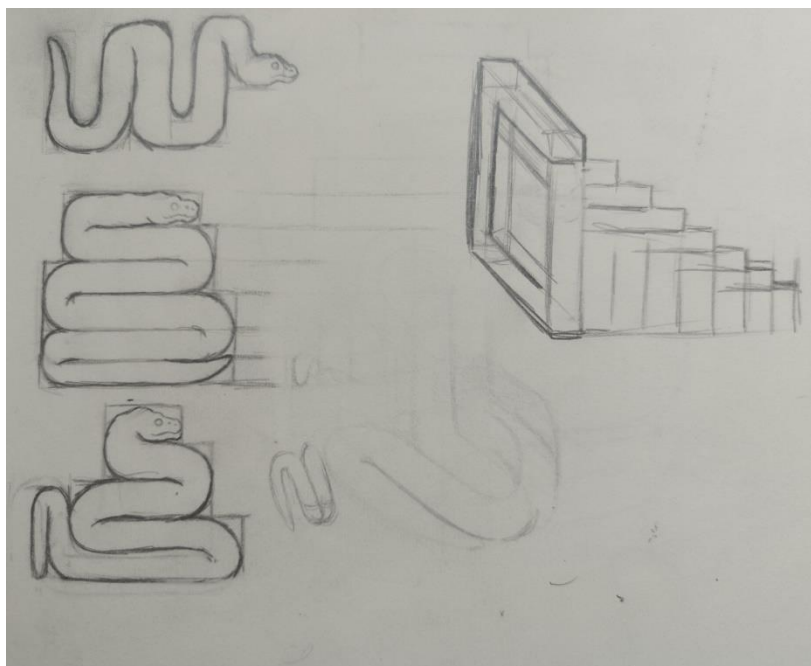
Skiciranje i razrada ideje vrlo je bitan dio procesa rada. Kroz razne skice i ideje proizašla je ideja o skulpturi zmije, a potom o njenom obliku tijela koje se svija poput stepenica.

Jedna od prvotnih idejnih skica bila je temeljena na obliku komada drva koje mislih koristiti. Zmija, savijena u formu kojom bi se iskoristilo što više drva kako se ne bi nepotrebno rezalo i trošilo.

Idejne skice, Ivona Čolakovac

Upoznavši se sa djelima umjetnika Julija Knifera dođoh do ideje koju je moj mentor odobrio, već spomenuta zmija čije se tijelo savija u obliku stepenica. Razradivši tu ideju, novi komad drva je odabran te je krenulo njegovo oblikovanje.

Idejne skice, Ivona Čolakovac

Prva stvar koju je trebalo učiniti jest dljetom i čekićem skinuti koru s debla te ga malo poravnati. Nakon što se kora skinje deblu se može rezati u željeni oblik, naravno, nakon što se na njega iscrta željeni dizajn, u mojem slučaju zmija. Asistent Nenadić motornom je pilom skinuo sav višak drva te urezao stepenice. Nakon toga meni je preostalo da ih oblikujem.

Slike rada u procesu izrade, Ivona Čolakovac

Zbog prirodnog oblika drva i njegovog pucanja odlučih se za izmjenu skice te pojednostavljenja oblika glave te micanja detalja koji bi mogli uzrokovati daljnje pucanje drva ili čak mogući odlom istoga. Kao zamjena za detalje u samome drvu koji bi glavu zmiije dočarali kao zmiiju dodan je metalni jezičak koji ujedno i paše uz jednostavnost čitave forme.

Izmjena u skici, Ivona Čolakovac

Kada je oblikovanje skulpture bilo gotovo, izrezan je i pobrušen limeni jezik ljepilom dodan u mali utor gdje su sugerirana usta zmiije.

Slike završenoga rada „Staircase to Heaven“, Ivona Čolakovac

6. Zaključak

Ovaj rad prikazuje moje osobne stavove o problematici koju susrećem vrlo često, a vezana je uz vjernike, pretežito Kršćane. Iako je u početku sama skulptura manjkala neki dublji smisao, s neugodnim događajima vezanim uz vjernike u mom životu, polako ga je dobivala.

Kroz rad na ovoj skulpturi iskušena je kiparska tehnika tesanja te je dobiveno zanimljivo iskustvo u novom materijalu, ali i znanje o zanimljivom umjetniku.

7. LITERATURA

Knjige

1. Sveta Biblija: Stari zavjet, Giovanni Falzone Fontanelli, Severino Baraldi, Marjan tisak, 2002

Web izvori

1. J. Bubaš, *Julije Knifer*, Kolekcija Marinko Sudac

URL: <https://www.avantgarde-museum.com/hr/museum/kolekcija/JULIJE-KNIFER~pe4488/>

2. Knifer, Julije, *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024.

URL: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/knifer-julije>

3. Gorgona, *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024.

URL: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/69230>

4. *The Shigir Idol: The World's Oldest Wooden Sculpture*, The Archaeologist, 2023

URL: <https://www.thearchaeologist.org/blog/the-shigir-idol-the-worlds-oldest-wooden-sculpture>

8. POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1: Ana Lendvaj, Julije Knifer i njegovi radovi

Slika 2: Julije Knifer, H.d Tü tri v., 1975., akril na platnu, trodjelno (svaki dio 170.2 x 124.1 cm)

Slike 3, 4, 5, 6, 7: Idejne skice, Ivona Čolakovac

Slike 8, 9, 10, 11: Slike rada u procesu izrade, Ivona Čolakovac

Slika 12: Izmjena u skici, Ivona Čolakovac

Slike 13, 14, 15, 17, 17: Slike završenoga rada „Staircase to Heaven“, Ivona Čolakovac